

Za poslední roky zmizely tisíce zemědělců

Podíl agrárního sektoru na národním hospodářství za posledních deset let stále klesal. Snižuje se také počet pracovníků v zemědělství i výměra zemědělské půdy. Co se naopak nemění, jsou trvale nízké mzdy.

Za posledních deset let odešlo ze zemědělství téměř padesát tisíc zaměstnanců. Zatímco v roce 2000 pracovalo v tomto odvětví přes 166 tisíc lidí, v roce 2010 to bylo už necelých 109 tisíc.

Vyplyvá to z šetření Agrocenzus 2010. „V zemědělství pracuje zhruba 2,8 procenta všech zaměstnanců národního hospodářství,“ říká Iva Ritschelová, předsedkyně ČSÚ.

Počet zemědělských subjektů klesl ve sledovaném období o 13,4 % na 22 864. Loni zemědělské subjekty obhospodařovaly 3,5 milionu hektarů, což představuje

96,6 % výměry v roce 2000. Podíl zemědělství na HDP klesl ze 3 % na 2,4 %.

Iva Ritschelová upozorňuje, že počet pracujících a subjektů sice poklesl, ale zvedla se průměrná mzda. Ta je však stále podstatně nižší (o 6 312 Kč), než je průměr mzdy v národním hospodářství. Podle posledních údajů za druhé čtvrtletí letošního roku je průměrná hrubá mzda v odvětví 17 672 Kč.

„Pozitivně snad můžeme hodnotit to, že se nůžky mezi zemědělstvím a zbytkem nerozevřely, ale rozdíl zůstává na 25 %,“ doplňuje předsedkyně ČSÚ. Mírně se také zvýšil podíl žen ve vedoucích funkcích. Zatímco před deseti lety ukázal Agrocenzus, že v agrárním sektoru pracuje 13,6 % manažerek, v roce 2010 to bylo 15,1 %.

Značné rozdíly

Strukturální šetření v zemědělství Agrocenzus jsou v Evropě pořá-

dána od roku 1930. Od roku 1970 je metodickým organizátorem pro evropské země Eurostat. V České republice se poprvé konal v roce 2000. Jde o jediné statistické zjišťování, na které finančně (sumou 400 tisíc eur) přispívá přímo Evropská komise.

Na porovnání s EU27 za poslední šetření v loňském roce si musíme ještě počkat, ale z „mezi-lehlého šetření“ v roce 2005 už má Česko dvě prvenství. „Na jednoho zemědělce u nás totiž před šesti lety připadalo přes 84 hektarů a pro jednoho podnikatele v oboru pracovaly 4,3 osoby,“ připomíná Jiří Hrbek, ředitel odboru statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí ČSÚ.

Kromě lidí v odvětví ubývá i zemědělské půdy. Za posledních deset let zmizelo z agrární mapy ČR téměř 121 tisíc hektarů. „Část té půdy samozřejmě musela ustoupit stavební výstavbě, zejména silnic či mostů, ale část původně zemědělsky

obdělávané plochy se také proměnila v lesy,“ říká Hrbek.

Výjimkou v desetiletém úbytku zemědělské půdy je mírný nárůst obhospodařovaných vinic (o 3 800 hektarů). „V roce 2004 přišlo z Evropské unie nařízení o stop-stavu rozšiřování vinic, takže onen vykázaný přírůstek jde na vrub zejména prvním letům šetření,“ upozorňuje Renata Vodičková z oddělení statistiky zemědělství a lesnictví.

Za některými členskými státy Evropské unie ovšem v jiných kategoriích značně zaostáváme. Například Polsko, vnímané jako tradiční agrární velmoc střední a východní Evropy, má o polovinu méně podnikatelů v zemědělství než Rumunsko. Pro porovnání: českým 42 tisícům zemědělských podniků a soukromníků konkuruje 2,5 mil. polských a dokonce 4,3 mil. rumunských.

Jiří Němeček
odbor vnější komunikace

SLUŽBY ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

Ve všech krajských městech a v Praze jsou k dispozici oddělení informačních služeb ČSÚ, která poskytují nebo zprostředkují informace, které úřad zveřejňuje. V krajských odděleních se přitom více orientují na poskytování regionálních statistických informací.

NABÍDKA SLUŽEB ČSÚ

- **Výběry z databází statistik:** např. statistika obyvatelstva, odvětvové statistiky – průmysl, zemědělství, statistika rodinných účtů, cenová statistika, volební statistiky apod.
- **Výběry z regionálních databází:** kraje, okresy, městská a obecní statistika
- **Výběr dat z Registru ekonomických subjektů (RES)**
- **Výběr dat z Registru sčítacích obvodů (RSO)**
- **Úřední výpisy ze statistických zjišťování:** např. potvrzení míry inflace
- **Konzultační a poradenská činnost**

- **Odpovědi na dotazy:** např. ohledně tzv. rychlých informací, metodiky zjišťování dat, probíhajících šetření či evropských dat včetně mezinárodního srovnání
- **Prodej a předplatné publikací ČSÚ**
- **Poskytování výpisů IČO z RES**
- **Služby Ústřední statistické knihovny (pouze Praha)**

webové stránky: www.czso.cz, www.vykazy.cz

telefonická infolinka poskytující základní informace o vývoji ekonomických ukazatelů ČR: **274 052 900**

on-line katalog knihovny: <http://library.czso.cz/>

twitter: <http://twitter.com/statistickyurad>

Češi třídí, třídí... a třídí

Vloni vytrídili lidé v České republice **50 kilogramů komunálního odpadu na hlavu**, což je o šest kilogramů víc než dva roky předtím.

Pro představu – lidé vytrídí ročně tolik odpadu na jednoho člověka, kolik je 65 % váhy dospělého Čecha. V loňském roce sebrali naši občané o šest kilogramů tříděného sběru více než v letech 2009 a 2008. Tehdy odevzdal každý obyvatel České republiky v průměru 44 kilogramů tříděného odpadu za rok. Vloni to už bylo celých 50 kilogramů. „Komunální odpad je jen malou částí z celkového množství odpadu v zemi,“ připomíná Miloš Veselá, která má v ČSÚ na

starosti sledování dat o životním prostředí. Svozem popelnic, kontejnerů, zbytků z úklidu ulic, tržišť či parků se vloni nahromadily 3,3 miliony tun odpadu.

Mnohem větším dílem (84,7 %) ale do odpadového hospodářství přispívají firmy. Ty vloni vyprodukovaly více než 20,4 milionů tun

odpadu. Nejvíce odpadů přitom produkují stavebníci (46 %), další jsou firmy ve zpracovatelském průmyslu (21 %) a společnosti zabývající se zpracováním odpadů (12 %).

Podle množství vyprodukovaného odpadu ale není možné určit míru průmyslové či ekologické vyspělosti země. Klamat mohou

nejen mezinárodní srovnání, ale i čísla o množství odpadů mezi jednotlivými roky v jedné zemi. Příkladem může být i Česko. Mezi roky 2004 a 2005 prudce klesly podnikové odpady. Důvodem však nebyla menší produkce domácích firem nebo ekologičtější výroba. „V té době došlo k vyřazení popílku ze spalovaného uhlí z evidence odpadů,“ vysvětluje Jiří Hrbek, ředitel odboru statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí ČSÚ. Díky novým technologiím se totiž popílek (dříve nepoužitelný odpad) stal materiálem pro stavební průmysl.

Jiří Němeček
odbor vnější komunikace

Konference evropských statistiků: data a lidský kapitál

Na 59. plenárním zasedání Konference evropských statistiků v Ženevě se prezentovaly zajímavé **informace o sběru a sdílení dat a měření lidského kapitálu**. V červnu se ho zúčastnila i předsedkyně Českého statistického úřadu Iva Ritschelová.

V rámci prvního semináře byla zmíněna koncentrace aktivit při sběru statistických dat tak, aby mohly být efektivně využívány společné nástroje, metody a procedury (včetně monitoringu).

Centrální integrace sběru dat i jejich ukládání slouží vícenásobnému využití získaných údajů. Důležitým aspektem je v této souvislosti používání metadat (informací o datech, jejich vlastnostech). Při sběru dat se kromě tradičních osobních rozhovorů (se zapojením tazatelů) používají moderní technologie (sběr dat prostřednictvím webu s použitím tzv. elektronických dotazníků, telefonní rozhovory apod.). Zajímavá byla diskuze o rozdílech mezi dvěma hlavními typy respondentů – domácnostmi a ekonomickými subjekty. Byla zdůrazněna důležitost využívání dat z administrativních zdrojů a vyjádřena potřeba vypracování společné metodologie pro hodnocení kvality těchto údajů.

Jak měřit lidský kapitál

Také seminář na téma „Měření lidského kapitálu“ přinesl řadu informací a námětů. Existující iniciativy se zaměřují na využití těchto dat pro měření ekonomického růstu (produktivita ve vztahu k lidskému kapitálu jako jednomu z hlavních vstupních faktorů produkce), pro národní účetnictví či účty národního bohatství. Aktivity v této oblasti jsou orientovány např. na vzdělání jako investici do lidského kapitálu, problematiku kvality lidského kapitálu a vzdělávání.

Prezentovaná studie finských statistiků se např. zabývala vztahem mezi vzděláním a ekonomickým růstem (na základě ukazatelů vzdě-

lání a příjmu). Otevřela pak prostor pro otázku jak zohlednit neformální vzdělávání, kvalitu vzdělávání či jak rozšířit dostupné informace zejména v oblasti naturálních (nefinančních) ukazatelů.

Shromáždění Konference evropských statistiků dále projednalo vybrané metodické dokumenty a informace z jednání Statistické komise OSN a UNECE. Příští zasedání (v roce 2012) bude věnováno především zkušenostem ze Sčítání lidu a naplňování Základních principů oficiální statistiky.

Petr Kolovecký, Hana Šlégrová
Lucie Vayhelová
odbor mezinárodní spolupráce

Evropský statistický systém nemlčí

Vloni schválil Výbor pro Evropský statistický systém návrh na vytvoření nové webové stránky Evropského statistického systému. Cílem je **zlepšit komunikaci** s evropskou veřejností.

Oproti svým předchůdkyním, tzv. „INSite stránkám“, jsou ty současné obohaceny o další informace a funkce. Nová je například sekce „O ESS“, která obsahuje informace o Evropském statistickém systému (programech, legislativě a Evropském statistickém vzdělávacím programu). Přibyly „Novinky“ z jednotlivých statistických úřadů.

Eurostat letos v dubnu spustil demoverzi stránek ESS na adrese: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/pgp_ess/ess/ess_news

Oficiálně budou stránky představeny u příležitosti konference DGINS ve Wiesbadenu letos na podzim. Za shlédnutí stojí i zajímavé video o ESS: http://www.ine.es/en/ine/see/see_inicio_en.htm

Každý člen ESS (tj. statistické instituce členského státu a Eurostat) má také vyhrazen prostor pro vlastní prezentaci.

Podle dohody mají být nové stránky propagovány všemi členy ESS (umístění odkazu na viditelném místě na intranetu a externích webových stránkách úřadů). Za správu stránek a obecné informa-

ce o ESS je zodpovědný Eurostat, jednotlivé úřady pak aktualizují vlastní údaje. Nové webové stránky budou ještě průběžně upravovány a jejich nedílnou součástí se stane nové logo ESS.

Blanka Čigášová
odbor mezinárodní spolupráce

Skupina Sponsorship on Communication

Model „Sponsorship“ (česky sponzorství) je založen na vytvoření skupiny vysoce postavených pracovníků národních statistických úřadů a Eurostatu k řešení okruhu problémů důležitých pro ESS. V tomto případě se jedná o oblast komunikace a diseminace. Skupině spolupředsedá Eurostat a Španělský národní statistický institut (INE). Účastní se jí zástupci Bulharska, České republiky (Petra Kuncová z ČSÚ), Estonska, Francie, Německa, Litvy, Rumunska, Švédska, Švýcarska a Velké Británie. Sponzorství převzal osobně španělský předseda Jaime García společně s Peterem Everaersem, ředitelem Direktorátu D Eurostatu. Závěrečná schůzka této skupiny se bude konat v polovině října v Barceloně, čímž svou činnost definitivně ukončí.

Věděli jste, že v EU27...

poklesla roční inflace na 2,9 %?

V eurozóně byla ještě nižší – jen 2,5 %. Nejnižší míra inflace byla v Irsku (1 %), Slovinsku (1,1 %) a Švédsku (1,6 %). Naopak nejvyšší inflaci zaznamenali v Estonsku (5,3 %), v Rumunsku (4,9 %) a v Litvě (4,6 %). Nejnižší dvanáctiměsíční průměry (do července 2011) byly zaznamenány v Irsku (0,3 %), Švédsku (1,6 %) a shodně v Česku a Nizozemsku (1,9 %). Nejvyšší byly naopak v Rumunsku (7,6 %), Estonsku (4,9 %) a Řecku (4,3 %).

byla letos v červenci míra nezaměstnanosti 9,5 %?

V eurozóně činila dokonce 10 %. To znamená, že podle odhadů Eurostatu bylo v EU27 bez práce 22,711 milionů lidí. Z toho 15,757 milionů čítali nezaměstnaní v eurozóně. Oproti červenci 2010 poklesl počet nezaměstnaných v EU27 o 457 tisíc, v eurozóně se snížil o 247 tisíc. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenali v Rakousku (3,7 %), v Nizozemsku (4,3 %) a v Lucembursku (4,6 %). Nejvyšší byla zjištěna ve Španělsku (21,2 %), Lotyšsku (16,2 %) a Litvě (15,6 %). V meziročním srovnání míra nezaměstnanosti klesla v šestnácti a vzrostla v jedenácti členských státech EU.

došlo k poklesu stavební výroby o 1,3 %?

V eurozóně klesla stavební výroba ve sledovaném období (červen 2011) o 1,8 %. Ve srovnání s červnem 2010 se v eurozóně propadla o 11,3 %

a v EU27 o 8,1 %. V meziročním srovnání stavební výroba poklesla v deseti a zvýšila se ve čtyřech členských státech. Největší propad zaznamenalo Španělsko (-43,7 %), Slovinsko (-35,9 %), Maďarsko (-13,9 %) a Rumunsko (-10 %). Nejvyšší nárůst v daném období byl v Polsku (+16,2 %), pak následují s odstupem Švédsko (+4,5 %), Německo (+2,6 %) a Nizozemsko (+2,3 %).

vykázal v červnu 2011 zahraniční obchod deficit 12,2 mld. eur?

Eurozóna však zaznamenala přebytek 0,9 mld. eur. V EU27 značně vzrostl deficit v obchodu s energiemi (-154,7 mld. eur za období leden až květen 2011). Významně narostl přebytek v obchodě s průmyslovým zbožím na 91,3 mld. eur. Zahraniční obchod v EU27 za období leden až květen 2011 narostl ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku se všemi hlavními partnerskými státy (kromě dovozu z Jižní Koreje). Největší nárůst zaznamenal vývoz do Turecka (+41 %), Ruska (+39 %), Indie (+28 %), Číny (+28 %) a Jižní Koreje (+24 %). Dovozy vzrostly nejvíce z Ruska (+33 %), Brazílie (+29 %), Indie (+28 %), Norska (+24 %) a Turecka (+23 %).

Jiří Růžička

oddělení plánování mezinárodní spolupráce